

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: **BILKEI FERENC.**
Segéd-szerkesztő: **KETSKÉS ELEK.**

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-ter 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdeknben.

Világítás és vízvezeték.

Vannak egyes dolgok városunkban, a melyek-
kel úgy vagyunk, mint a gazdaasszony a buto-
raival. Időnkint kihozzuk a molyok birodalmából
a napfényre, kiszellőztetjük, kiporoljuk, megdi-
csérjük, megszidjuk — aztán megint szépen átad-
juk sorsának, a molyoknak. Hiszen azoknak is
kell élni. Bocsnát, hogy így vélekedünk. De ha
az ember elveszíti a reménységét, nehéz dolog
akkor a feltámadásra várni. Mert a városi ügyek
— sajnos! — nem olyanok, mint a természet,
hogy ha eljön az ideje minden bizonytalansá-
goktól és új életre kel. A mi városunkban, a mi
vízvezetékünk, az utcák rendezése stb. olyan
ügyek, a melyekre hosszú, sőt valószínűleg örö-
kös tél várakozik.

A légszuszogó, illetőleg a város egész vilá-
gításának házi kezelése való átvétele tegnap föl-
merült, hogy elmerüljön a bizottságok homályá-
ban. A vízvezeték ügyét kiporoltuk, kiszellőztet-
tük s átadtuk a bizottságoknak, hogy a sok okos
ember véleményét megtudjuk róla. Mikor aztán
visszakerült, megijedünk a feltételektől és jóéjsz-
kát kívánunk neki.

Riáth Pál báró főispán elnöklése alatt teg-
nap d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlés volt,
a melynek tárgyait a légszuszogó, illetőleg vele
kapcsolatban a villanyvilágítási gyár esetleges
megvétele — továbbá a vízvezeteki ügy 15 év
óta vajdó kérdése képezte.

Tóth István főjegyző előterjeszti, hogy a lég-
szuszogót, mely a Kereskedelmi Banké volt,
s attól a *Compagny Hongroise de Gaz et de
Electricité Societe Anonyme* belga részvénytársaság
tulajdonába ment át — túl akarván rajta
adni, elsősorban följárja a városnak, a mely
élvételül joggal bír. Az eladási ár 400,000 kor.
volna. — A gyár szerinti 7% -ot jövedelem s te-
kintve a nagyszabású (?) befektetéseket, a város
jó üzletet csinál, ha megveszi. A tanács az ügy
megvizsgálását indítványozza. Három évre viz-
szamenőleg át kell vizsgálni a gyár főnyelveit, jö-
vedelmeit, a fűszerelés minőségét stb. s ezen
szakvéleménnyel terjesztessék a közgyűlés elé.

Havranek József polgármester: Minden vá-
rosnak — ha haladni akar — kell gondoskodnia
olyan jövedelmi forrásokról, a melyek a mellett,
hogy közszükségletet elégítenek ki, anyagi has-
zonnal is járnak. Ilyennek tartja a világításnak
városi kezelésbe való átvételét. Vélménye sze-
rint a belga tulajdonos-cég meg akar szabadulni
a gyártól. Miért? Bizonyára nem azért, mert pro-
sperál neki, hanem mert rosszul megy. Ha átvé-
telről egyáltalán beszélhetünk, az nem lehet más-
ként, mint hogy megvevessük a villanyvilágítási
gyárat is, mert konkurrenset nem tarthatunk ma-
gunknak. Így tökéletesen tehetnénk a világítást.
A Schuckert-cég szívesen eladja a gyárat, hiszen

nem magának akarta megtartani, hanem csak a
bevezetés és fűszerelés munkáját kívánta véghez-
vinni (Közbeszélés: A várost akarta kizsarolni).
Ő reményli, hogy egyezségre juthatunk. Nekünk
titkolóznunk nem kell. Vannak okos, megbízható
szakértők, ha azok kimondják, hogy a megvé-
tel ajánlatos és hogy mit adhatunk a gyárért,
akkor megvevessük, ha nem jó üzlet lenne, elár-
lunk a megvételtől. — **Dr. Sádra Gyula** örül, hogy
végre eljutottunk oda, a hol 3 évvel ezelőtt kel-
lett volna lennünk. Akkor merვენ elzárkóztunk
a gázgyár megvételeitől, most pedig alkudozásokba
bocsátkozunk vele. Hogy lesz-e haszon a két vilá-
gítógyár megvételeiből? Véleménye szerint semmi.
Nem ellenzi a bizottság kiküldését, ámbar a ta-
nács a maga hatáskörében is megtehette volna,
hogy kész tervvel áll a közgyűlés elé. *Fon-
tosnak tartja, hogy a gázgyár a városi terület
kapott, amely 30 év után 12000 kor-ért köteles
megváltani. A 30 év már három évvel ezelőtt
lejárt s az 12000 kor. visszakövetése még nem
történt meg. Az 1440 kor. kamat legalább is
odaveszett. — Havranek József:* Jobb volna, ha ma-
gunk építhetnénk az ilyen közművet. De a vá-
rosra nézve mindig költségesebb ez, mintha ma-
gán ember intézi. 120 emberből álló testület is
nehéz minden irányban meggyőzni, a rizikót senki
sem akarja magára vállalni. A belga társulat 150
ezer koronáért vette a gyárat 6000 kor.-t fi-
zetett átírásra, a befektetés csak 1/3-át ha 400
ezer kor.-t kéri érte, nagyot akar nyerni. — **Dr. Perl**
Miksa köteletségének tartja nyilatkozni a gáz
mellett, a mely meg mindig vezet a világítási esz-
közök közt. Ott van Páris s a többi nagy váro-
sok, mind a gáz mellett maradnak, mert az Au-
cergőknél erősebb, szebb világító nincs. A villany-
társulat megvétele nem ajánlja, elég a gázgyár
is, a melyet egy ember akaszt (kacagás). — **Hav-
ranek József** szerint dr. Perl Miksa úgy lát-
szik — szerelmes az indítványába. (Dr. Perl Miksa
tiltakozik: — Nem vagyok szerelmes.) — **Dr. Perl**
a villanyt dicséri, (Dr. Sádra: — Csak ne na-
gyon.) A két gyár együttes megvételenek tervé-
től nem áll el. — **Pollák Armin.** (Viharos halljuk,
ugy hogy percelog nem jut szóhoz.) Nem a tárgy-
hoz akar szólni, hanem arra kíván figyelmeztetni,
hogy Sopronban a két világító gyárat egy ember
kezeli, kérdést kell intézni oda, hogyan prosperá-
lnak. **Havranek József** polgármester megnyug-
tatja Pollákot s a közgyűlés beleegezik, hogy
az ügy megvizsgálása céljából bizottság kü-
ldessék ki.

A Szepessy-cég átiratát intézett a tanács-
hoz a vízvezeték ügyében. Elmondja, hogy másfél
évtizede történnek kísérletezések a vízvezeték
ügyében. Készer hirdettek pályázatot, a mely
azonban meddő maradt, mert senki sem akart
arra vállalkozni, hogy a vízvezeték a maga ri-
zikójára hozza üzembe. Ő a bikalegelőn kutatott
már víz után. Most az aszalvölgyi forrásnál óhaj-
tatni. Ott egy kut van már, Zsigmond szerint
még kettő kellene, a mi 20—25 ezer koronába
kerülne. Ő hajlandó a kutatásba belemenni és
költségeinek megtérítését csak akkor kéri, ha a

város az ő munkálatait elfogadja. Ajánlatot tesz
hogy hajlandó a kiépítést a saját költségén el-
végezni. Annyi vizet szállít, hogy minden emberre
naponta 80 liter jusson (egy ember vízszükség-
lete naponta 40 liter). A próbaidő egy év lenne,
a melynek letelte után, ha a város szakértői az
ő művét megfelelőnek találják, a város átvénné
tőle. A tanács Szepessy ajánlatát komoly meg-
fontolásra ajánlja s kéri, hogy a bizottságba Rau-
scher Béla, Vigyázó Imre, Vajla József, Mendlik
Ágoston és Winkler Nándor (vasuti mérnök) is
kiküldessenek. **Havranek József** szívesen látja az
ajánlatot, annál is inkább, mert 15 év óta a Szep-
essy-cég az egyetlen, a mely számbavehető terv-
vel áll elő. Tizenkét év óta ő már százakkal tár-
gyalt és semmi eredményt nem tudott elérni.
Négy év óta tárgyal a Szepessy-céggel s úgy
látja, hogy komoly emberek. A vízvezetékét szük-
ségesnek tartja, mert egy város modern fejlődése
ezt okveitlenül megkívánja. Nemsokára megérjük,
hogy a törvény követeli majd a vízvezeték léte-
sítését. Az aszalvölgyi víz jobb mint a bikalegelői,
a mely mélyebben fekszik, tehát a talajvíz s a
város víze is közebe keveredik, mi az aszalvölgyi
magasan áll és oly erős nyomása van, hogy ma-
gától folyik, a mellett oly bőséges, hogy kia-
padástól sohasem kell félni. Ha a Szepessy-cég
egy esztendőn keresztül tud annyit vizet produ-
kálni, a mennyit igért (dr. Rádáv Lajos: 5 millió-
ért) akkor el lehet fogadni. Ha mi építenénk,
50—60 ezer frittal olcsóbb lenne, de a rizikót
senki el nem vállalja. **Dr. Csöppentzy Mihály**
felvilágosítást kér az iránt, hogy a magánházakhoz
való bevezetés költségeit is beleszámítják-e? **Hav-
ranek József** megnyugtatja dr. Csöppentzyt, hogy
nem. **Dr. Sádra Gyula** hivat a vízvezetéknek,
hiszen az közegészségügy, a ki pedig a köz-
egészség érdekében munkálkodik, megmenni polgár-
társát a betegségek közt kiadásoktól. Az a kérdés,
hogy kötelezőnek mondjuk-e ki a vízvezeték
minden lélekre nézve? Meglehető állapotani biz-
tossággal, hogy a víz bőség állandó lesz-e? A
Szepessy-cég szakértő ebben a dologban, de lesz-e
nekünk olyan szakértők, a ki egyenértékű a
Szepessy-cég szakértővel? S ha az azt kívánja,
hogy egy év helyett 3 évi próbát tegyünk —
lehetőséges lesz-e? **Dr. Farkasdy Dezső** örömmel
tölti el a tanácsi indítvány. Még inkább örül
azonban Diebala György, a kinek az Aszalvölgyi
vízvezetékre vonatkozó ajánlatát a sárgaföldig
lehardtak, most pedig égg magasztalják. Szük-
ségesnek tartja a geológus szakértő kiküldését.
Dr. Sádra Gyula viszont építést is kér a bizott-
ságba. **Havranek József** mindkettőt megnyugtatja,
hogy a szakértők számát lehetőleg nagyra óhajtatja.
Az országos szakértő Farkas Kálmán lesz. Jelzi, hogy
bizonyos kényszerrel kell majd alkalmazni a polgá-
rokra. A kérdés az, hogy egy két, vagy három
évre mondják-e ki a kötelező bevezetést. Ezt, va-
lamint a vízdíjakat s a többi részleteket a szak-
értő bizottság állapítja meg. Ezt egyébiránt a
belügyminister is határozottan követeli. A bikale-
gelői kutak esetleg el is homokosodhatnak, ezért
is ajánlatosabb az aszalvölgyi forrás. A bikalegelőn

Papp Károly Székesfehérvárott Mindenemü őr-, női-, gyermek- és egyen-ruhák; menyasszonyi kelengyék, függönyök, vegaruk, Városház-ter, 5. szám alatt, valamint ágynemű-toll tisztítását elvállalom. — (Bejárát a Megyeház-utcáról.) Gyász esetekben a legrövidebb idő alatti ki- szolgálást igérek. 2721 156—101

Mai lapunk 4 oldal.

való kutatások költségeit a városnak meg kell téríteni a szerződés értelmében. Dr. Pataki Armin a víz minőségét kérli, hogy teljesen forrásvíz-e az aszalvölgyi, vagy csapadékvíz is keveredik bele? Havranek József polgármester Pataki dr. kérdésére megjegyzi, hogy lesz közte csapadék víz is, de míg 7 méternyi mélységen átszűrnek, megiszthat. Pénzes Imre dr. Saára Gyula azon szavait kifogásolja, hogy a ki a vízvezetékét meg nem szavazza, az a város kárát akarja. Nem kell vízvezeték. Oda künn nincs betegség. Beteg a zsebünk. Sok egyéb csinálni valónk van, költünk arra a pénzünkre, ha lesz. Egy év kevés a próbára, mert ha 2-3 év mul-tán kiapad a víz, kit vonunk felelősségre? Havranek József kinyilvánítja, hogy a város érdekeinek megvédelmezésére minden lehetőséget el fog követni.

A gyűlés déli 12 órakor ért véget.

UJDONSÁGOK.

— **Immaculata-ünnepély.** A palotavárosi kath. kör hitbuzgó és lelkes tagjai vasárnap, dec. 18-án rótták le az Immaculátának a szeretet és tisztelet adóját egy igen fényesen sikerült ünnepély rendezésével. Az ünnepi megnyitó-beszédet Szuborics Jenő kanonok, a körnek szeretett előke tartotta, melyben szívből fakadó és szívhez szóló szavakkal ecsetelvén gyermeki viszonyunkat Máriához, az ünnepély jelentőségét fejtegette. A felsővárosi kath. kör lelkes és ügyes dalárdája jó sikerrel két Mária-éneket énekelt a fáradhatatlanul buzgó Kammel József szakavatott vezetésével. Két gyönyörű Mária-költeményt két leányka szavalt el nagy ügyességgel. Az észhez és szívhez apeláló ünnepi alkalmi beszédet Nagelreiter Alajos dr., a kör alelnöke tartotta. Harmonium-kísérettel mellett kilenc leányka két Mária-éneke is hozzájárult a kedves, családias jellegű ünnepély emeléséhez. Végül Szuborics Jenő lelkes buzgó beszéddel fejezte be e megható ünnepélyt, melynek minden egyes pontját zúgó, meg-meguguló taps és éljenzés követte. Mielőtt a nagyszámú ünnepelő közönség, mely az eléggé tágas termet zsúfolásig megtöltötte, szétoszlott, Szuborics Jenő kanonok az „Ur angyalá”-t kezdte el, melyet az egész ünnepelő közönség benső áhitattal, egy szívvel-éljenzéssel imádkozott vele. Szent áhitat és meghatottság vett erőt a Mária-tisztelet és szerető lelkeken.

— **Erzsébet Amália kir. hercegnő, aki —** mint megirtuk — férjével, Lichtenstein Alajos herceggel együtt több hétig Olaszországban tartózkodott, visszaérkezett városunkban.

— **Ünnepély.** Már megemlékeztünk arról a magas kitüntetéséről, melyben a király kegye Markovszky Paulát, a Ferenc József nőnevelő-intézet főnöknőjét a koronás arany érdemkereszt adományozásával részesítette. Ma d. e. 11 órakor adta át Havranek József polgármester az érdemkeresztet dr. Városey Gyula megyéspüspök, Szuborics Jenő apátkanonok, valamint Diebala György iskolaszéki elnök, Matskásy Róza, Szirbek József, Pausch Rafael a városi tanintézetek igazgatói és nagyszámú, előkelő közönség jelenlétében. Havranek József polgármester emelkedett beszédben üdvözölte az ünnepelet és tölmácolta a város közönségének tiszteletét és háláját a nevelés terén kifejtett önzetlen munkálkodásáért. E tiszteletnek és hálának szimbolusaként Matskásy Róza egy óriás és remekül összeállított csokrot nyújtott át a nagyérdemű főnöknek. Szuborics Jenő az ünnepelet főnöknő munkálkodásának már majdnem 30 év óta tanuja, az intézet nevében mondott szép üdvözölő szavakat. Azután az intézet növendékeinek nevében egy polgárista, egy elemi iskolás és egy ovodás adott kifejezést annak az örömeik, ragaszkodó szeretetnek és el nem muló hálának, melyet ők és társnőik a jó „tiszteletelő főnökön” iránt éreznek. Végül dr. Városey Gyula megyéspüspök ad kifejezést örömeinek a jól megérdemelt kitüntetés fölött. Ebben a kath. tanügynek és bizonyos tekintetben magának a kath. egyháznak kitüntetését látja. A főnökön meghatottan válaszolt minden üdvözölő beszédre és ígérte, hogy mint eddig ezután is minden igyekezetével azon lesz, hogy a hazának hitbuzgó, lelkes honleányokat neveljen. Még megemlítendőnek tartjuk, hogy a régi tanítványok nevében dr. Szabady Józsefnek nyújtott át gyönyörű csokrot az ünnepelet főnöknek. Az ünnepély a kiváló énekantit, Vida Dezső vezetésével remekül előadott Király-himnusszal ért véget.

— **Kitűnő zeneviszga.** Lehotzky Viktuska és Mariska, dr. Lehotzky Imre nagylángi orvos leánykái az Orsz. Nemzeti Zenedén, a legfelsőbb kiművelési osztályában oly fényesen sikerült vizsgával tüntették ki magukat, hogy a jeles zene-mesterek: Gobbi és Agghazy teljes megelégedésüket nyilvánították az elért eredmény felett. Gratulálunk a jeles művésznőknek pompás sikerükhöz.

— **Uj orvos.** Kárnik József, aki már hosszabb idő óta segítkezett a Szent-György kórházban, a napokban ügyszerezvén az orvosi oklevelet, a Szent-György kórház orvosává nevezetett ki.

— **Köszönet.** A vallás- és közoktatástügyi m. k. miniszter Grünfeld Jakabnak, aki 1000 koronás, és özv. Göbel Jánosnének, aki 500 koronás alapítványt tett a helybeli főreális-kolai tanuló javára, köszönetét nyilvánította.

— **Népakadémia.** Vasárap volt az első népakadémiai előadás. Mint jeleztük: Lakatos Frigyes tartotta Amerika felfedezéséről. A tartalmas, tanulságos és mindvégig érdekes előadás a több mint 200 tagból állott halgatóság lelkesen megtapsolta. Utána egy sikerült monológ következett. A legközelebbi előadás január 8-án lesz.

— **Lesz-e új választás?** Egyesek biztosra veszik, míg a másik rész határozottan tagadja, hogy új választás lenne. Mit nyer a kormány, ha választ is? Ezt az eilenzékét aligha fogja csak meg is tizedelni, sőt valószínű, hogy ő huzza a rövidebbet. Valószínű azonban, hogy addig még meg is gondolják a dolgot. Érdekes emellett, hogy Fehérvára Zichy Jenő gróf ellenjelöltjeként Nyiry Sándor honvédelmi minisztert emlegetik, a ki Kőbányán Hock János ellen, itt pedig Zichy Jenő ellen lépne fel. Ugy látszik, hogy Zichy Jenő gróf nagyon megfektüdte a kormány gyomrát. No ha Nyiry ur csak arra kíváncsi, hogy miként bukhatik meg Zichy Jenő gróffal szemben, itt szerelhet rá keserves tapasztalatokat.

— **A Tóvárosi Kör** szilveszter esti társas-vacsoráját az idén is megtartja.

— **Szerencsétlenség a gyakorlatóteren.** Haueisc Ede, a helyben állomásozó 69. gyalogezred alezredese — mint részvétel értesülünk — tegnapelőtt, amint a sóstói gyakorlatór melletti árkot átakarta ugratni, lovával együtt az árokba zuhant, még pedig oly szerencsétlenül, hogy több kisebb zúzódásokon kívül a karját is kifélcamította. Ószutcai lakásán ápolják.

— **Idők jele** című hírnkre vonatkozólag báró Fiáth Pál főispántól tegnap a következő sorokat vettük:

T. Szerkesztő Ur!

Becses lapjának f. hó 17-iki számában „Idők jele” cím alatt megjelent közleményre, tévedések és félreértések elkerülése végett ki kell jelentenem, hogy a vármegyei közigazgatási bizottság ez évi utolsó ülésén elmondott szokásos újévi köszöntősem azon részénél, ahol azon reményemnek adtam kifejezést, hogy a bizottság tagjai azon esetben, ha még jövőre is a tárgyalásokat vezetni lesz szerencsém, engem továbbra is támogatni lesznek szivesek, arra a feltételre, hogy ha még a jövőben is elnökölni lesz szerencsém, egyáltalában nyomatékossabban sulyt nem helyeztem.

Nem gondoltam itt egyébre, csak azon százféle éleviszonyra, amely esetleg lehetlenné teheti, hogy jövőben is mint főispán szolgálhassam a közügyet és legkevésbé sem gondoltam a jelen politikai helyzetre.

Tökéletesen igaz, óriási különbség van Tisza István és Fiáth Pál között tekintély, állás

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Amerikai specialitások.

A világ legnagyobb kiterjedésű s hiszem, rövid idő múlva legnagyobb lakosságú városában Chicagóban írok a Fejérmegyei Naplónak örvendetes jelenséget az amerikai hitlétről. Mert van itt Amerikában hitélet, minő egyebütt alig található, mely örökös áldozóakra kész. Amerikában katolikusnak lenni dicsőség, miről többi között Clevelendből Chicagoba utazva is volt alkalmam meggyőződni, midőn a Pullman-kocsi néger kalauza kollármat látva kérdi: Sind Sie auch katolisch? S igenlő választ kapva, rögtön előveszi pénztárcáját s abból rózsafüzért, érmet s más szent tárgyakat elővéve, örömmel mondá, hogy ő is katolikus.

Hogy élnek a hitélet, kitűnik abból is, hogy egymagának Chicagóban 142 katolikus temploma van. Noha tekintélyes számu magyarság van itt,

mégsem volt mindeddig sem papjuk, sem templomuk, sem iskolájuk. A megtérők néha egész ostrom alatt vannak, s noha a legtöbb pap binál, vagyis kétszer miséz, mégsem elégítetik ki a híveket, kik temetést s esküvést is mindig csak szent misével kapcsolatban tartanak, noha a stóla-illeték ezért 12 dollár, vagyis 60 korona.

A hitközségi szervezetek virágoznak, noha a templomépités, iskola s plebániáépítés s azok fentartásának terhe háramlik a hívek vállaira; hogy ez nem lehet csekély, kitűnik abból, hogy a templomok, plebániák, iskolák mind villanyvilágítással, telefontal, gőzfűtéssel, elegánsan berendezett s európai viszonyokhoz képest pazar berendezésű hajlékok. Egész utamon nem találtam plebániát, mely kevesebb szobával rendelkezett volna, mint tizenkettővel. Pedig azt a hívek tartoznak berendezni, beszerezvén a Wertheim szekrénytől mindent az utolsó főzőkanálig. A plebánosé csak a ruha. Ennek több előnye van. Felszabadítja a papot az anyagi gondok alól s felmenti a püspökök attól, hogy a lelkek üdvét érintő dol-

gokban személyi- s mellékkörülményeket kelljen tekintetbe vennie; ha egy amerikai püspök egyszer azt mondja: suspensus es — akkor meg sem kísérli senki az ítélet megmátását, noha ez pusztán két szó és még akataszer elintézését sem nyer.

Az érintkezés a püspökkel sem történik csak kivételként írásbelileg, mert itt az idő drága. Pótlásul itt a telefon, vagy írásbeli egyszerű levélben benyújtott kérvényt is csak egy intéz el a püspök, hogy egyszerűen ráírja ugyanazon iratra: Jes. — Nekem is ezen egyszerű szóval adta meg a chicagói érsek a felhatalmazást a magyar hívek felett, s ebben minden meg van mondva.

Hogy a magyar chicagói katolikus egyház is szép jövőnek néz eléje, abból is merem következtetni, hogy egyszerű felszólításomra 50000 dollár, tehát 25000 korona adományt vettem kézhez s hogy milyen gyors menetben szokott itt a munka menni, abból is kitetszik, hogy az érsek apodiktae kijelentette, hogy egy hét leforgása alatt jelentsem, hol, mennyi magyar lakik, mily összeget adományoznak, mennyit ígérnek, hogy

Szlanyinka Ferenc

férfiszabó

Székesfehérvárott, Szent-Imre-utca I. szám.

2730 156-100

Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat a légfinomabb űszí és téli angol és hazai szövetekből. Vállalkozom mindennemű úri, egyen- és papi-ruhák legjutányosabb ár melletti, korrekt és gyors elkészítésére. — Vidékre próba nélkül.

és tehetség dolgában, de politikai nézetben közöttünk különbség nincs. Ő a vezér, én meg a hű követője.

Kérem, szíveskedjék szerkesztő ur jelen helyreigazító közleménynek becses lapjában helyt adni.

Székesfehérvár, 1904. dec. 19.

Báró Fiáth Pál.

— **Meghívó.** Az „Amateur Club” saját helyiségében (budai-ut Tővárosi Olvasókör) f. hó 21-én d. d. u. 6 órakor ülést tart. Az ülés tárgya egy jelmezball rendezése leendő.

— **Sakkólet.** Sakközvetársaságunk folyó hó 19-én este 9 órakor tartotta clubhelyiségében, az „Otthon” kávéházban évenként szokásos tombola-versenyét. Értékes és szép karácsonyiemiék ajándékban részesítették a sakk tornákban győzelmet aratók és pedig: Exner Győző, Falvay István, gróf Festetics Béné, Auerbach Gábor, Kunos Gyula, Raics Demeter, Herczeg Ignác, Németh István, Vadász József, Mészáros János és dr. Kecán Livius. Ez alkalommal kiosztattak a most egy hónapig tartott nagy verseny díjait is, melynek első díját Janikievitz Vazul, a második Baumel Samu nyerte el.

Dr. Szűts Gedeon ügyvéd tisztelettel tudatja, hogy irodáját Székesfehérvárról, Kossuth-utca 20. szám alatti megnyitotta.

— **Székesfehérvári milleniumi két ösztöndíjára** mai napig 7 pályázat érkezett be. — Pályázatok: Csáder Ferenc bölcsész, Miller István rajztanárjelölt, Paala Jenő bölcsész, Ványi Zsigmond bölcsész, Gaszner József joghallgató, Fábrián József technikus és ifj. I. hotka István műépítész-növendék. A pályázat holnap jár le. Mint értesülünk, még egy nyolcadik pályázó is van már: Várhánek Ferenc.

— **Halálozás.** Deák Gerzsonné, a martonvásári árvaház gondnokának özvegye, akit október hónapban választottak árvaházi gondnoknőnek, Budapestben, a Szent János kórházban 18-án este 6 órakor meghalt. Az anyátlan, apátlan árva gyermekek szerető, önfeláldozó gondozójukat vesztették el benne, a kinek helyét hasonlóval pótolni vajmi nehéz lesz. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz Martonvásárott.

— **Politika.** A szabadelpvűrt helybeli oszlopa politizál, jobban mondva kesereg. A kerves politikai konstellációk itt-ott dühös kifakadásra indítják. Természetes, hogy mindez mosolyt kelt azok körében, a kik tudják, hogy a hűhő forrása Tisza István bugyellárisában kezdődik. Végtelemül boszantja az ellenzők állásfoglalása s ezért írja a következőket: „... Kétségtelen, hogy olyan ház, a melyben már egy Andrássy Gyula is a botránycsinálók malmára hajtja a vizet, megérett

a helyet s templom minőségét illetőleg határozhasson; sőt az éreket itt négy magyar templomnak felállítását tervezi. S ez nem felesleges, tekintve a nagy távolságot s a magyar katolikusok nagy számát.

Munkánkat megkönnyíti az, hogy vendégszerető helyet kaptunk a német templomban s német plébánián, hol most lakom s melynek helyét im közlöm: 331—90 St. Sv. Chicago Ill.

U. i. Hogy Artúr bátyánknak is legyen boszunkodni valója, im leközlöm, hogy még az amerikai is nyugodt angol flegmával teszi magát túl a mi nemzeti aspirációnkon s büszkességünkön, mert a Hungarian alatt ért ólat, horvátot, csehét, tót, zsidót s minden megvetendő elemet. Artúr bátyánk meddig tűri ezt?

Grósz Ferenc
chicagói magyar plébános.

arra, hogy abban puszkálással vagy ha kell, szuronnyal keljenek a meggyalázott alkotmány védelmére. Persze ezen csak mosolyogni lehet, különösen, ha elgondoljuk, hogy mekkora jeruzsálemi öröm leendő akkor, ha majd Andrássy Gyula gróf miniszterelnökké lesz. Hogy fogja őt a t. spenótlap akkor majd dicserni, hogy emlegeti, hogy Andrássy Gyula gróf már gyermekkorában praedestinálva volt a miniszterelnökségre.

Erdekes a másik megjegyzése is: „Gyötör a balsajteleim (oh!) hogy a történelem nemsokára oda fogja imi hazánk nevét Lengyelország neve mellé: Volt egy nemzet a Duna Tisza táján, mely nem tudott élni jogaival s azért eltörölték a föld színéről.”

Szegény spenót! még utóbb kimul bánatában. De vizsgálatodunk. Ha élve találma maradni, egyben bizonyosak lehetünk, hogy t. i. a spenót lap akkor is kormányparti lesz, ha Magyarország Lengyelország sorsára jut és akkor is fogja magasztalni a mindenkorai kormányelnököt. Föltéve természetesen, hogy akkor is lesz abrak és lesz abrakos tarisznya s abból spenóteket szubvencionálnak. Egyébiránt sokkal inkább attól félünk, hogy Magyarországot nem Lengyelország, hanem Galicia lesz Tisza István jóakaró szeretete mellett. A száz nemes egy sorban föltűnt ezen ideális állapot elérésére.

— **Táncmulatság.** A székesfehérvári iparos ifjak önképzőköre 1904. december 25-ikén, azaz karácsony első napján a Latzkovits-féle budai-utí vendéglő nagytermében, saját pénztára javára, felolvasás, monológ, szavaltat, zene és táncval egybekötött Karácsonyfa-ünnepélyt rendez. — Ugy tudjuk, hogy az önképzőkör tagjainak jórésze katolikus s így szeretjük hinni, hogy a rendezőség csak tévedésből kötötte táncval egybe az ünnepélyt és jutott ellenkezőbe az egyház törvényeivel. Elég hosszú lesz a farsang, jut akkor táncra is idő.

Uj ügyvédi iroda. Dr. Kaltenecker Viktor ügyvéd, aki — mint megírtuk — a múlt napokban, fényes sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát, s a ki dr. Szabaly József ügyvéd, káptalani ügyész irodájának hosszabb ideig vezetője volt, ügyvédi irodáját Halcker 1. szám alatti már megnyitotta.

— **A székesfehérvári jót. nőegylet** legutóbb tartott választmányi ülésen elhatározta, hogy tárgysorsjátékot rendez, — a tavasz folyamán pedig egy mulatságot tart.

— **A pálinka halottja.** Megdöbbenő s egyszerűen utálatos esetről értesít bennünket lovashereznői levelezőnk. Albrecht János valamikor szorgalmas, becsületes ember volt, boldog családi életet élt. Mint nádazó kereste kenyerét s mindenki megbecsülte a tisztességes munkáját. Aztán süllyedni kezdett. A pálinka erőt vett rajta s pár év alatt teljesen elzülött. Koldusbíró lett s elfogálta az utolsó hivatalát a községben. Vasárnap d. u. betért a kocsmába, a hol vig kedélyű iparoslegények mulattak. Jó napot akartak szerezni az öregnek s megígérték, hogy meghívták, a mit megiszik. Albrecht kapott az alkalmon s mikor az első decit remegő kezébe vette, egy hajtókára lehajította. A legényeket mulattatta a koldusbíró szomjusága s nevetve nézték, mint tűnik el egyik deci a másik után. Mikor a tizenegyediket is lekortyogatta, kitanortogott az utcára, a hol összeesett. A mérges ital meggyaladta benne. Csakhamar nagy tömeg csoportosult köréje s borzadva nézték a szörnyű kínjaiban fetregő embert. Orvosért futottak, de mire az odaérkezett, a szerencsétlen kiszorult. A kik látták, tanulságot merítettek a szörnyű példájából és szívükbe vészték a régi mondást: „A pálinka gonosz ital, a ki issza csuful elhal.”

— **Megjövölt sohanc.** Nyakas József és Rivnyák István 15 éves, rác-utcai suhancok tegnap délelőtt a szőnyi vasúti vonal mellett összeverekedtek, s mivel az ökleiket nem találták elég

hathatós eszköznek, kést rántottak elő. Nyakas a balarcán kapott két csinos szurást, Rivnyák pedig a fején és kezeféjén sérült meg. Az előbbinek sebeit dr. Lauschmann főorvos köötözte be. Erdekes, hogy Nyakas már a javítóintézetben is megfordult már. A szülők gondolkozására pedig jellemző, hogy egyik sem akart a rendőrségen feljelentést tenni.

— **Öngyilkosságok.** A szomorú statisztika ismét szaporodott eggyel. Tóth Pál Szárca-utcai 31 éves földmives egy idő óta erősen az ivásnak adta magát. A szerencsétlen ember gonosz szenvedése örökös perpatvarnak lett a szülője. Tóth nem törődött a családjával hat apró gyermekével, hanem az italból kereste örömét. Vasárnap d. u. szintén ittas volí s mikor felesége e miatt dorgálta, kiment az istállóba és felakasztotta magát. Családja csak hideg hullájára akadt már. Dr. Palánszky Miklós és Kuti Fülöp rendőralkapítvány megjelentek, a helyszínen de csak a beállított halált konstatálták.

Még egy öngyilkosságról veszünk hírt. Martonvásáron Váradi János, aki a pálinkának volt a rabja, a múlt napokban, mikor minden pénzt elitta, felment a padlásra s felakasztotta magát.

— **Kimutatás.** A székesfehérvári jótékony nőegylet által szegénysorsú iskolás gyermekek felruházása céljából évközben gyűjtés alkalmával adományozni szívesek voltak:

Ó cs. és kir. Fensége Herceg Liechtenstein Alajosné sz. Erzsébet főhercegnő, 50 k.

Dr. Várocy Gyula megyés püspök 20 k.

Cisterci rendház, Dietrich Szilárdné, Karl Jozsefné, Károly János, gróf Meránné sz. Liechtenstein hercegnő, Mayer Károly, N. N., gróf Pappenheim Sándorné, Szuborics Jenő, Szőgyény-Marich Julia, br. Wensee Róza 10—10 k.

K. Horváth István, Posits Mihály 6—6 k.

Br. Fiáth Pál, Gremperger István, dr. Kuty Józsefné, Kuti Márton, N. N., Szelestey Károlyné 5—5 k.

Deutsch Ignác, Huszár Adolfné, dr. Saára Gyuláné, Tötényi Antalné, Wertheim Armánné, 4—4 kor.

Özv. Braun Alajosné, Mann Józsefné, Schwarzbach Gizella 3—3 k.

Almásy Jánosné, Aujezdsky Adolfné, Balogh Ferencné, özv. Balog Lukácsné, Bazsalik Mihály, dr. Bierbauer Victorné, Birkl Jánosné, Brestyánszky, dr. Borchertné, Cosini Józsefné, dr. Csöppentzky Mihályné, Deutsch Aladárné, Deutsch Gyuláné, Diehalla Györgyné, Dietrich Berta, Eisenbarth Terencné, dr. Eisenbarth Károlyné, özv. Eitz Jánosné, Emehcht Józsefné, özv. Emmert Herikné, Enders Jánosné, Fanta Adolfné, Fejér Karolin, Fekete Gézőné, br. Fiáth Györgyné, Fleischerné, Fittler Bőláné, Flaskár Józsefné, Flits Miklósné, Fűster Imréné, Gánóczy Flórisné, Gebbarj Bődogné, özv. Gebhard Ignác, Gerő Jakabné, Grundböck Anna, özv. Grundböck Ferencné, Göbel Jánosné, Grünfeld Jakabné, Grünfeld Pálné, özv. Hahn Jakabné, özv. Havranek Józsefné, Havranek Józsefné, Havranek Lajosné, Heinrich Aranka, Hellensteiner Imréné, Hamvassyné, Hetey Ferencné, Hübnér Károlyné, Imrich Viktorné, Juth nővérek, Kalteneckerterné, Kelemen Bőláné, Kenessey Gyuláné, Kégl Koller Kornélia, Kis Ignác, Klökner Józsefné, Knazovitzky Bőláné, özv. Klein Józsefné, Keresztes Zsigmondné, Kornis Boldizsárné, Kovács Károlyné, Lakatos Károlyné, Lakatos nővérek, dr. Lauschmann Gyuláné, Lázár Gizella, dr. Lövy Károlyné, ifj. Lövinger Mőrné, Lukács Lajosné, Makay Bőláné, Madarassyné, Moenich Károlyné, Molnár Bőláné, N. Rohr, Nedeczky Alajosné, Nagy Ignác, Pfinn István, Pisky Lászlóné, Plosser Ferencné, özv. dr. Preisachné, dr. Ráday Lajosné, Reé Istvánné, Reinitz Lipótné, dr. Révy Ferencné, dr. Riffer Gézőné, Say Ferencné, Scherer Kamilné, özv. Schiffer Imréné, Schlammdinger Alajosné, Schlammdinger Antalné, Schlammdinger Gyuláné, 2—2 kor. (Vége köv.)

Karácsonyi vásár! Őriási nyakkendő választék. Elsőrendű minőségű francia Pique-íngék drhja 1.50 frt. Kalapok, sapkák, cipők. **Alkalmi tárgyak!** Bőrtárcák. Zsebknédo tartók, kesztyű tartók, parfüm casseták, francia és külföldi illatszerek stb. Uri és női divatekkek. Szőrne colick 75 krtól. **Alkalmi vétel!** Női batiszt aoujour-zsebkendő, fehér tetja 1 frt, színes szélű tetja frt. 1.20. Tiszta vászon férfi zsebkendő legujabb divatu minták tetja 3 frt. mig a készlet tart.

2727

104-71

Knazovitzky Béla

☀ Székesfehérvár. ☀

— Rövid hírek.

Uj megyebizottsági tag. Sárobgárdon, a Huszár Aladár lemondásával megürült megyebizottsági tagságra Mészöly Endrét választották meg a tegnapi választáson.

Névmagyarosítás. Kiskoru Krausz Miklós dunapentelei lakos vezetelt névét Kis re változtatta. **Ülés.** A vm. központi választmány e hó 23-án d. e. 10 órakor ülést tart.

Szólóvétel. Lipp Ágoston műközőrtés a Madaras-féle szőlőt a pénteki utóajánlati árverésen 10.455 koronáért megvette. (Először 9500 kor.-ért maradt rajta.)

Farsangi naplár. Január 7-én kereskedő ifjak táncmulásága a Magyar Királyban 14 én, a csendőr altisztek, febr. 1-én a helyőrségi tiszték bálja a Szent-István-teremben.

Ellopták sonkák. Kellemetlen felfedezésre jutott Szabó Ferenc vasuti kalauz a minap: este szép rendben beszózták a sonkákat, szalonnákat, oldalasokat, hogy a füstre előkészíték, s reggel csak hűlt helyüket találták. A tolvajok a tobak-hidnál egy sonkát elvesztettek, s így sejteni lehet, hogy merre laknak.

— **Irtózatok** gyakran a következmények, ha esetleges betegségek behurcolásának idején ránt elejét nem vesszük, egy oly időben, midőn szinte minden második ember többé-kevésbé beteg s eltekintve a Dyphteritis, vörheny, Typhus stb.-től, a betegségek legborzasztóbbika a tüdővész óriási mérvet öltött. (A belügyminisztérium jelentése szerint 1902-ben Magyarországon 75145 ilyen halt el tüdővészben). Ezért mindenki saját belátása szerint előbb meggyőződést szerezzen a „**Ragályos betegségek elleni önműködő fertőtlenítő készületek**” célszerűségéről és aztán el ne mulassza az ugy a saját, mint drága hozzátartozóinak jól felfogott érdekében, lakó és hálószobájában, irodájában, műhelyben, raktárban, closet stben minden rétegének hozzáférhető legyen, mintadárak önköltségen — 1 korona 4 fillér előzetes beklüldése ellenében frankó szállítatnak, egy és ugyanazon címre azonban csak egyszer különben ára darabonként 1 korona 50 fillér, előzetes beklüldés mellett vagy utánvétellel. Damascena Ass., Marillavölgy.

Az Egyházmegyei Könyvnyomdában egy jó házból való fiu tanulóknak felvétetik.

Bor-eladás zárt palackban.

Uj bor	literje . . .	28 kr.
Asztali bor	„ . . .	32 kr.
Rizling „	„ . . .	36 kr.
Vörös „	„ . . .	40 kr.

Németh Jánosnál, Simor-utca 37. sz.

Színház.

Szombat, december 17.

Fecskefészkek. Irta: Ordonneau, zenéjét szerzte: Henry Herblay.

Minél jobban megismerjük Ordonneau Móric urat, annál jobban megundorodunk attól az irányzattól, amelyet követ. Minden darabjában arcul csapja a jó erkölcsöket és kigunyolja a kath. Egyházat. Hazugsággal, ferdítéssel iparkodik célját elérni. A fővárosban ez sikerül is neki, mert ott a színházba járó közönségnek az erkölcs nem a legerősebb oldala, s faji mivoltánál fogva örömmel tapsol, amikor a kath. vallás intéz-

ményeit gyalázatos módon megrágalmazzák, kigunyolják. Nálunk azonban — hála Istennek! — sokkal több tisztelet nyilvánulni az Egyház iránt, semhogy az ilyen hitványságok iránt lelkesedés mutatkoznék. Bár a nézőtér jórészt nálunk is hasonló érzelmű honpolgárok töltik meg, mégis a mi színházi közönségünk úgy erkölcsi tekintetben, mint józolás dolgában föltötte áll a budapestinek. Így tehát természetes, hogy a Fecskefészkek nem aratott olyan nagy sikert, mint a direktor ur szeretete volna.

Hogy a darab nem jutott a „Scherry,” meg az „En, te, ő” sorsára, azt csak csinos zenéjének köszönheti. No, meg a szereplők igyekezetének. Sziklay lassankint kezdi megbecsülni a közönséget, mert nem önmagának játszik. Azonban Káldy Mariska még mindig több rokonérzésre talált. Virág (tulzásaitól eltekintve) ügyesen alakított, mellette Benedek és Szigethy tüntek ki. Nagy Gyula szépen énekel; de annál rosszabb volt a kar. Somogyi tulzásával az izléstelenség fokozta szerepének ferdeségeit. Jakabfy kedvesen játszott, s Csolnakossy is elég jó volt. A közönség teljesen megtöltötte a nézőteret, sokat tapsolt, de az izléstelenségeket hidegen fogadta.

Vasárnap, december 18. délután.

Orpheus a pokolban. Elég szép számú közönség előtt, jó előadásban került színre ez a csinos zenéjű operett. Nagy Gyula ismét sok tapsot aratott.

Vasárnap, este.

Fecskefészkek. Másodszor is csinos összegeceket jövedelmezett Micsey urnak ez a szép zenéjű, történelmi mezbe bujtatott hazugság. A közönség „édes mérget” elég szívesen „élvezte,” bár az izléstelenségeket most is visszautasította.

Hűfő, dec. 21.

Bob herceg. A kedves kis Bob urfi megint más alakban mutatkozott be: Sziklay személyesítette meg. Örömmel regisztráljuk, hogy Sziklay ma fényes, maradandó sikert aratott. Lassan hódította meg a mi közönségünket, de — úgy látszik — ezentul nem hiába hirdetik a színlapok, hogy: „Sziklay Szeréna felléptével!” Kosztümjeivel lefozte Margót, s játékában is alig maradt mögötte. Ezzel mindent elmondottunk. Egyébként ugyanazok tünnek ki, mint az első előadás-kor, így Mátray is kitüntette magát — rossz éneklésével. Üres hely nem sok volt, s a közönség szívesen tapsolt.

Műsor. Ma ismét a „Fecskefészkek.” megy. 21. Baba. 22. Sötétség. 23. Buzavirág. 24. d. u. Ezeregyéj. 25. d. u. Uj honpolgár. Este: Bolond. 26. d. u. Kis szökevény. Este: Paraszt-kisasszony.

Bor eladás.

Sárszentmihályi gazdaságban gróf Zichy Jenő saját termésti hegyi fehér és vörös ó fajborok egy Hltren felüli mennyiségben a vevő hor-dóiba átfajtvé eladók. | — | — |

Tudakozódhatni:

gróf Zichy Rafael

gazdasági intézőségénél

Sárszentmihály, Fejérmegye.

Vasutállomás helyben Fejér-Zichyfalva.

Ügynökökkel nem tárgyalunk.

2877

15-9

Gerenday Gyula

vászon, fehérnemű, rőfös és rövid-
áru üzlete
Székesfehérvár, Nádor-utca.

✿ Karácsonyi vásár e hó 10-től. — Tetemesen leszállított árak! ✿

Ajánlja hazai gyármányu vászon, asztal-nemű, valódi rumburgi és szilézai kézi szőtt vászon és ággyuza-tokra szolgáló damaszt és kanavász árúkat. Schroll Benedek pamut vászon és sifon árúraktára. Legdívatosabb férfi ingek, gallérok, kszelők és nyakkendők. Kelengyéhez szükséges és megfelelő női fehérnemű és kész ágynemű. Mérték utáni megrendelésre bármely fehérnemű gyorsan és pontosan elkészítetik. Csacssemök részére készletben ingesek, szövött és kötött újas hosszupárna, pólya-kötő, bőcső és kocsiakarók, gumi-lepedő, szalag, csokor. Szövet-ágy-és-asztalterítők, csipke-és-szövet függönyök. Torontáli, Amiszerter és tapesztri szalon és futó szőnyegek. Gyapju és tevézőr-ágytakarók, levarrott Kaszmir, Klott és selyem paplanok. Dívatos ruha szövetek, Cosmanosi mosókelme és selyem-kelmék. Szalag, csipke, fáttyol, dívatos övek; váltófüzők, esernyők. Nagy választék keztű és harisnyából. Liszter és mosható kötények.
2750 104-80.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérváron.

SCHMELZER JAKÓ

SZÉKESFEHÉRVÁR, NADOR-UTCA 6. SZ.

EZELŐTT:

SZEKERÁK ÉS HORNYÁNSZKY

Alapítottott: 1803.

Legrégibb és előnyösen ismert
norinbergi-, diszmű-, fegyver-
✿ hangszer- és játék-áru ✿

küiönleges tárlatát a n. é. hely-
béli és vidéki közönség kegyes
pártfogásába ajánlja, hol óriási
választékban meglepetésszerű

MŰ IPARTÁRGYAK

jutányos szabott árakonkaphatók

Nagy választék angol fayence thea, kávé,
mokka csészékben és oszonna készletekben

Schnetzer Nándor

üveg, tükör és porcellán kereskedésében

2918 Szőgyény-Marich-utca 5. sz. 10-2

Kárpitos butor-raktár.

Van szerencsém a n. é. közönség
b. tudomására hozni, hogy kész kárpitos-
munkákból u. m. garnitúrák, ebédő-díva-
nok, ottomanok stb. stb.

raktárt tartok

a Megyeház-tér 13. és Simor-utca 22.
szám alatt.

Elvállalok továbbá mindennemű kár-
pitos és díszítő munkákat, valamint szobák
tapétázását, ugyszintén a kiválasztott minta
és rajz szerint megrendeléseket a legjutá-
nyosabb árban!

Feltétlen megbízhatóság, elsőrendű munkák.

Kiváló tisztelettel

Vida Elek

2870

kárpitos és díszítő. 57-16

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a
kiadóhivatalban. Szt-István-tér 1.